

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaaranyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyi, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Postatakarékpénztári csek- és kliringszámla 10489. sz.

Székely Testvérek!

Ime, szárnyait kibontja és a székelység közügyeinek szolgálatára utra kél a „Székelyország“, mint a 19-ik éves „Székely-Udvarhely“ törvényes utóda, a fajszeretelben hű követője.

Célja, törekvése — egy hatalmas táborba tömöríteni Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaranyos- és Udvarhely-vármegyék széthúzó, már a természet által is szétagolt székelységét. Felrázni a saját létérdekeivel szemben is közönyös álmából és tudatára ébreszteni (az utolsó percben) annak, hogy ha végre tenni, cselekedni és küzdeni nem fog; ha nemzeti ideáljait elfelejti; ha nemzeti multjában gyökeredző kötelességeit elhanyagolja, — akkor menthetetlenül elpusztul, megsemmisül s nem fogja feltalálhatni honát a hazában; idegeneké lesz a szent föld, melynek minden parányi rögét elődjének patakozó vére szerezte meg és tartotta fenn az évszázadok során s utóbb, mint hazátlan koldus lesz kénytelen idegen ajtók küszöbe előtt, alamizsnáért könyörögni.

A cél nemes, de a feladat nehéz; hiszen azt nagy küzdelmek között, a leküzdhetetlennek látszó akadályok egész tömegeivel szemben kell teljesíteni.

A hazafias lelkesedés azonban felvértezi a küzdelemre; erőt, kitartást és rendületlen bátorságot kölcsönöz arra, hogy a „Székelyország“ nemes célja felé előre törjön, hogy a feltornyosuló akadályokat leküzdni törekedjen és hogy a küzdelmes harcot felvegye ha kell a tudatlansággal, ha kell a közönnyel és ha a sors úgy kívánja: a rosszakarattal és elnyomással is.

Fel akarja végre rázni tespedéséből a székelységet és fel akarja világosítani, hogy minden tétlenül elpazarolt perc, egy-egy újabb helyrehozhatatlan veszteséget hoz számára; fel akarja világosítani, hogy magának, utódainak és hazájának sorsát, jelen és jövő boldogulását a vak véletlenre bízni nem szabad; hogy önmagában, a vele született öserejében bízva, igyekezzen magát a tudás és a munkaszeretet legyőzhetetlen fegyvereivel felvértezni, mert ekkor és csakis ekkor lehet ura önmagának, földjének, boldog fia és leánya hazájának és csak ekkor lesz képes felette fontos államfenntartó hivatását is teljesíteni.

Reá akar mutatni arra, hogy Erdély bérceiben kimondhatatlan értékű kincs hever bemohosodva, eltemetve, amely kincs pedig céltudatos — bár fáradságos — munka árán felszínre hozva: boldogságát, megelégedettségét tudná valóra váltani.

A „Székelyország“ ezt a hivatást kívánja szolgálni. De hogy képes lesz-e reá, attól függ, vajjon akad-e sok lelkes székely honfiu, akinek kebelében hazáját, fáját szerető székely szív dobog; aki szívvél-lelékkel küzdeni kíván honfitársainak naggyá, boldoggá emeléséért; aki tudásával, hazafias lelkesedéssel, a kibontott zászló alá tömörülve, igyekszik a kitűzött szent és nemes cél diadalhoz segíteni? ...

És akadnak, hiszen nagyon szomorú, de lehetetlen is lenne az, hogy őseink nemes vére annyira elfajult volna, hogy ma már nem volnának a szépért és nemesért lelkesülni tudó testvéreink; hogy ne volnának a vadregényes Székelyföldnek olyan fiai, akik ne irtóznának attól a veszélytől, hogy ez a hazafenntartói hivatás betöltésére évszázadokon át képes székely nemzet, utóvégre idegenek ajtaján legyen kénytelen alamizsnáért könyörögni.

Már kong a haldoklók harangja felettünk Az Albina és társai kárörvendően lesik azt a percet, melyben a székelység — mint nép — szeme lezárul és vég-vonaglója bekövetkezik.

Sietnünk kell tehát; még gyors beavatkozással megmenthető a beteg és céltudatos, helyes és lelkiismeretes gyógykezeléssel visszaadható az egészség; megszerezhető az erő.

Tündérvárakat, hiu, elérhetetlen ábrándokat a „Székelyország“ megvalósítani nem ígér. Nem állítja, hogy az évtizedek mulasztásainak máról-holnapra való helyreállítására varázsvesszővel bír. De azt állítja és arra esküszik, hogy minden oly ki-

nálkozó alkalmat és becsületes fegyvert megragad: amely a székelység társadalmi és közgazdasági vezérszerepének Erdélyben, az egységes magyar állam ezen határrészén való megszilárdítására, biztosítására és növelésére alkalmasnak mutatkozik.

Hiszi és remélni meri ezzel szemben azt, hogy a székelység, akinek érdekeiért küzdeni akar, méltányolni és támogatni fogja ezen kitűzött céljának elérését, már a maga jól fel fogott érdekében is, hiszen nyilvánvaló, hogy a sajtó bármennyire nagyhatalom is, erkölcsi és anyagi támogatás nélkül csenevész, erőtlen, bérta.

Hozza ide minden honfitársunk azt az eszméjét, amellyel hazáját boldoggá tenni képzi; hozza ide eszméit akkor is, ha azt önmaga kicsinek, ugyyszólván semminek hiszi, mert hiszen nem tudhatja senki, hogy egy nagyobb eszme kipattanhatásának, megszületésének nem az a csekélynek, semminek hitt eszmerészlet ismeretlen volta-e az akadálya? ...

Ha sok eszme felvettetik, ha azokat a sajtó útján megvalósítani igyekezünk, bizonylyan oly eredményeket érünk el, amire nem is szá-

Veneturné vára.

— Székely rege. —

Irta: Kelemenné Zaturecky Berta.

A régi daliás időkben élt Háromszék-megyében egy hatalmas uraszszone, ki Veneturnénak hívtak. Beracken tul, az Ojtozba vezető ut mellett állt — sok vihart látott — régi vára.

Egyetlen fia — András — a szentföldön harcolt.

Veneturné hosszú évek során keresztül egyedül élt. Az egyedüllét a vallásos asszonyt egész átváltoztatta. Önző, gögös, büszke, indulatos, Istentagadó, sőt mondhatni: kegyetlen lett.

Nem talált másban örömet, csak a kincsei halmazában. Sokszor napokat töltött a különböző drágakövek nézésével. Órákon keresztül raskogatta, simogatta őket.

A sárgászöld smaragdot, a bronzszínű topázokat, a reszkető gyémánt csillagokat, tüzes karbunkulust, a tűzpiros gránátot, rózsapiros rubintot, kék zafírt, ezerszintű látszó opált,

türkiszt, amethystet, klárist, igazgyöngyöt, karneolt.

Minden egyes darabhoz valami történetet fűzött.

A gránátot azért szerette, mert elűzi a démonokat. A karneolt, mert leleplezi a tolvajt.

Ezekről félt a legjobban!

A rettegés álmatlan éjszakái alatt megfogamzott agyában a terv, hogy: drágaságai megőrzése végett egy bevehetetlen várat építtet.

A tervet csakhamar követte a tett. Az új vár gyorsan elkészült és olyan szép volt, hogy csodájára jártak az emberek.

A vár közepén aranyos kupola emelkedett.

Itt voltak elrejtve a féltett kincsek.

A teremhez egy rejtekajtón lehetett bejutni csupán. Veneturné titokban megölette az ajtót készítő mestert.

Ne tudjon hozzáférni az ő ékköveihez senki! ...

Ne tudjon róluk senki! ...

András ezalatt visszatért a szentföldre és anyja fanyar kísérettel elébe lovagolt.

mitottunk, a mit talán remélni se merésztünk.

De lépjen mindenki, aki a székelység fontos érdekeinek megvalósítását a szíven viseli az előfizetők táborába is, mert köztudomásu, hogy minden sajtó-organum csak akkor és csak olyan erős, amikor előfizetői tábora van és amilyen nagy az.

A „Székelyország” politikával nem foglalkozik. Nem foglalkozik már azért sem, mert hiszen a nagy és nemes célt a székely nemzet egyetlen táborba való tömörítését kizárólag úgy érheti el, ha a széthúzás magvát magába rejtő napi politikán felülemelkedve, egyedül a társadalmi és közgazdasági problémák megvalósítására törekszik.

A jelen cikk kerete nem alkalmas arra, hogy benne a megoldandó társadalmi és közgazdasági kérdések egész komplexuma felöleltessék és azok kiviteli módozatai is tárgyalassék s így csak a főbb kérdések felsorolására szorítkozva, arra mutatunk rá, hogy a „Székelyország” a Székelyföld népei kulturájának emelését, a kívánatos székelyföldi vasut-hálózatok kiépítését, az ipar és kereskedelem helyes és céltudatos irányu fejlesztését kívánja elsősorban megteremtetni úgy, hogy ezáltal a székely nemzet az egységes magyar állam erdélyi részében, valóban vezetőnek, irányítóknak ismertessék el s hogy benne idegen ajku polgártársaink is faji kulturájuk, egyházi intézményeik, vagyoni boldogulásuk és szabadságuk megteremtőjét, védelmezőjét és kiépítőjét tisztelhessek és becsülhessék.

Ha ugyanis idegen ajku polgártársaink tetteikkel látják bizonyítva, mikép a székelység nem velük szemben való ellenségeskedésből törekszik a vezetőszeret biztositására, hanem azért, hogy az elérendő társadalmi és közgazdasági fellendülés gyümölcseiben velük testvériesen osztozhasson, megszűnik önmagától az ellenszenv s meg fog törni felettük az álnok bujtogatók mai hatalma és ők is igyekezni fognak velünk együtt, egy cél után küzdeni. Ez a

cél pedig Erdély lakosságának boldogítása és a magyar állameszme diadalra juttatása lesz.

A „Székelyország” elnevezés legkevésbé sem jelenti azt, hogy külön államot akarnánk kreálni az államban, hanem jelenti igen is azt a határozott törekvést, hogy ez a föld, ez a székelyek által lakott ország, mint az egységes magyar nemzeti állam osztatlan része, valóban a magyar székelységé legyen. Jelenlenti továbbá azt, hogy ez a sajtó-organum elsősorban: Csik-, Háromszék, Marostorda-, Torda-aranyos- és Udvarhely-vármegyék székely népének egyetemes érdekeit tart a szem előtt és ezek érdekeinek megvalósítását teszi küzdelmének tárgyává.

Az öt székely vármegyének évtizedeken át a haladásért folytatott küzdelme ugyanis, ugyszólván eredménytelen maradt azért, mert külön-külön és csaknem mindig különböző célokért hallatott szavának nem volt meg az a súlya, mely a nagy célok kivívását, megvalósítását lehetővé tette volna.

Miután az öt székely vármegye érdekei csaknem azonosak, szükséges alapot teremteni arra, hogy az azonos érdekek kivívásának, az azonos célok feletti eszmecsere folytatásának alkalmas szócsöve való-sittassék meg, mert annak birtokában könnyű lesz az érdekek összeegyeztetése, az egyesülés létrehozása és az által a kívánatos intézmények megvalósítása.

Ez a szócső ime a „Székelyország”. Ut az óra, jertek székely testvérek s ha a „Székelyország” fönt körvonala-zott magasztos céljának diadala-t kívánatosnak tartjátok; ha megértitek az idők hívó szavát; tömörüljete a zászló alá, a mely az egész székelység társadalmi és közgazdasági haladásának kivívásáért van kibontva.

Indulj utadra „Székelyország”. Menj a küzdelembe; harcolj az eszmék diadaláért! Sikereid messze fénylő szövétnekként hirdessék világgá, hogy a székely nemzet él, hogy boldog és szabad...

Isten nevében előre!

Nem birt a haragjával.

Megvolt sértve az anyai szeretete. Megvolt sértve a gögje.

Amint fényes várába érkezett, megállt az udvar közepén és kihívóan nézett föl az égre:

— Nos, miért nem sujtasz agyon? Hisz megbántottalak!... Vagy nem látod, hogy itt vagyok!?

Alig mondotta ki e káromló szavakat, elsötétült az ég. Haragos villámok cikáztak rajta keresztül.

Megmozdult a föld. Elkezdett remegni az asszony lába alatt, mint ha lázban volna. A földgyomor mély üregeiből tompa dörgés hangzott fel...

Egy erős rázkódás... és a vár aranyos kupolája összeomlott...

Ott voltak a féltett kincsek.

Veneturnénak olyan lett az arca, mint a kimosott gyolcs... És még sem szűnt meg káromolni az Istent.

Dühöngött. Atkozódott. Reszkette szaladtak mellőle az emberek.

— Tovább!... tovább!... kiáltotta vadul, — folytasd, — ha elkezdted!

A föld alatt tombolt, üvöltött, haragott minden... És a vár omlott, egyre omlott...

Veneturné ott állt a romok között sértetlenül. Mintha időt akart volna adni a megbánásra a Mindenható.

Az etelközi magyarok.

— „A „Székelyország” eredeti közlése. —

Romániának moldovai részében, a honfoglaláskori Etelközben még ma is százezer magyar él. A román rabiga alatt nyögő testvéreink egyrészenek ősei még Árpád apánk vitézei voltak, a többiek pedig a kunoknak és áttelepedett székelyeknek késő unokái...

Etelközi testvéreink lelkében még ma is él Nagy-Magyarország emléke, de hogy mi még itt élünk, a száj-hagyományként rájuk maradt Nagy-Magyarországon, arról nincs biztos tudomásuk, mert ők nem járhatnak át hozzánk a román kegyetlenség miatt, mely semmitől sem retten vissza, hogy kiölje lelkükből a magyar fajhoz való tartozás érzését; mi pedig úgy elfeledkeztünk róluk, mintha nem is léteznének...

A Székelyföldet csak a Keleti Kárpátok ormai választják el a régi Etelközben lakó testvéreinktől; ma mégis távolabb vagyunk tőlük, mint ha a Föld tulsó oldalán laktunk. Elfeleltük őket, szó nélkül kiszolgáltattuk a hihetetlenül barbár zsarnokságnak; lemondunk Moldova birtok-jogáról is, amiből — úgy látszik — azt következteti ellenségünk, hogy könnyű szerrel le fogunk mondani Erdélyről, sőt magyarságunkról is. Ime az oka annak, amiért Románia és az egész fajta oly ádáz vakmerőséggel tör ellenünk itthon is, ezer éves hazánkban; olyanszerű könnyű sikerekre számítva, mint a milyeneket etelközi testvéreinkkel szemben már felmutathat.

Etelközi testvéreinket minden fön-tartás nélkül az oláhság agyon-szorító karjaiba dobtuk, mert Románia belügyeit tiszteletben kívántuk tartani. Az oláhság azonban a magyar nemzet lovagiaságát rútul fizette meg. Nem kíván kevesebbet, mint-hogy Erdélyt vehesse birtokába s a magyarság pusztuljon el a föld színéről!

Ezt az akna-munkát többé szó nélkül nem tűrheti a magyar nemzet. Fel kell azért vennünk vele a harcot kímélet nélkül — a mig nem lesz késő.

De az elátkozott, gögös asszony nem tért észre. Remegő szája már nem birt hangot adni, azonban az égre szegezett szemekben ott égett a dac:

— Tovább!... tovább!... villogták a szemek.

Ekkor már láncait szaggató gígaszok üvöltése hallatszott a föld mélyéből.

Még egy óriási lökés... és a vár felfordult fenekestől, maga alá temetve az átkozódó asszonyt.

András épp akkor vágatott fel a meredek váraton.

Segíteni akart, de már későn érkezett.

Könnyes szemekkel kereste az anyját. Hordta el felőle a romokat. Végre reátalált.

A teste össze volt zúzva egészen, de még nem roppent el belőle a lélek.

András föléje hajolt:

— Anyám!... édes, édes jó anyám! — mondá zokogva.

A haldoklónak köny gördült az arcán végig.

Megmozdult az ajka:

— És bocsásd meg a mi vétkeinket! — ... lehelté halkan.

Milyen sorsot szánt az oláhság az erdélyi magyarságnak? Látha-juk az etelközi magyarság sorsán!...

Szegény, elhagyatott testvéreink, a román kinzások miatt ma már csakis a család bizalmas körén belül beszélhetnek magyarul; magyar voltukról pedig csakis álmukban gondolkozhatnak.

Megfosztotta a román uralom őket minden iskolájuktól, még magyarul tudó papjaiktól, sőt kántoraiktól is.

Róm. kath. templomaikból száműzetett a magyar szó s ma olasz származásu papjaik csakis oláhul érintkezhetnek velük.

A még meglevő egyetlen magyarul tudó papjuknak szigoruan el van tiltva, hogy hiveivel magyarul beszéljen, hogy a magyar nyelven tett gyónást elfogadja...

Odáig haladt a vakmerő brutalitás etelközi testvéreinkkel szemben, hogy magyar nyelvű imádságos könyveiket is elkobozták s ma már lehetlenné van téve számukra, hogy magyarul írni és olvasni megtanulhasanak, de nemcsak oláh iskoláikban, hanem családjaikban is...

Ime, ilyen sors vár reánk, ha az oláhság további vakmerőségének útjába nem állunk elszántan!

Erdély öre mindig a székelység volt. Ez a feladata most sem szűnt meg, ha maga is dicstelenül elmúlni nem akar. A székelységnek kell felvennie a harcot az oláhsággal szemben itthon és Etelközben is, — megmaradásunkért.

Itthon követelnünk kell a halálra szánt minden vakmerőségével, hogy az oláhság további terjeszkedése elé áthághatlan akadályok gördítes-senek és mindent el kell követnünk, hogy etelközi testvéreink mindazon közéleti, kulturális, egyházi és gazdasági kiváltságokban részesíttessenek Románia részéről, mint a milyeneket a mi oláhaink nálunk már is élveznek.

Ezt a feladatot a székelységnek vállalnia és e célra szervezkednie kell!

Amiként Romániában országos törvény védelme alatt működik: „A mindenütt élő románok Kultur Ligája” című egyesület, amely a mi oláhainknak minden lélegzetét számmon tartja s Románia népét állandóan izgatja Magyarország ellen és Európa elé terjesztett rágalmával szítja a magyar nemzet elleni gyűlöletet: úgy talán nekünk is jogunk van védekezni az ellenünk irányuló törekvésekkel szemben; még pedig olyan eszközökkel, melyek az oláh fegyvereket hatástalanná tehetik...

E tekintetben is igen szép és hatásos munkát fejthet ki a „Székelyország”.

A határ mentén, „szomszédosan” lakó székely testvéreink, a moldvai csángók (etelközi magyarok) minden életnyilvánulásáról, életé sorsáról értesítenék a „Székelyország” útján a székelységet és az egész nemzetet. E lapok hasábjain beszélhetnők mert azokat a módokat és eszközöket, melyekkel ellensúlyozni lehetne a romániai Kultur Liga akna munkáját s megtárgyalhatnók azt a szervezést is, melyet létesítenünk kell, hogy moldovai testvéreink pokoli kinzás meg-szűnjön s olyan körülmények közé kerülhessenek nemzeti szempontból, mint a milyenben jelenleg a mi oláhaink élnek.

Ha az etelközi magyarok ügyét egyetlen meglevő társadalmi szervezetünk sem vállalná, Isten és ember

rek előtti kötelességünk nekünk, székelőknek, létesíteni: a Keleti magyarok védelmét szolgáló egyesületet.

Mentsük meg az etelközi magyarságot, mert ez lesz legbiztosabb záloga annak, hogy Erdély soha sem kerülhet — oláh kézre!...

Középajtai Barabás Endre.

Phantom.

Írta: Puskás Lajos.

Az újabban hatalmassá fejlesztett tekerőpataki és csikszentdomokosi márványbányák megtekintése után, kilenc óratájt érkeztem Csikszeredába, ahová a mienket néhány perccel megelőzően futott be a gyimesi szoroson át közlekedő budapest-galaci internációnális vonat, amelynek hatalmas hegyi mozdonya oly zugó pöffögést hallatott, hogy az ember minden egyes pöffenesét úgy képzelte, mintha az alvilági gőzkazánok egy-egy szelepe szakadt volna szét.

A perront az utasok száza leplek el s azok természetszerű lármája az állomást egy keresett nagyvásár látogatásával ruházta fel.

Az étteremben és az ez előtti teraszon minden asztal el volt foglaltva sietve reggeliző utasok által, ugyanígy, hogy alig birtam egy üres széket találni, amire leülve, egy kis harapnivalóval enyhíthessem a már türelmetlenkedő gyomrom követeléseit.

Az asztalnál, mely mellé leültem, néhány román bojár ült s velem együtt ugyan igyekezett a futó-reggelit elkölteni. Amint beszédjükből kivettem, ők is az internációnálissal kívántak tovább utazni s így, mert annak igen rövid a várakozása, igyekeznünk kellett.

A futva elköltött reggelizés után siettem a vonaton mielőbb helyet biztosítani, igyekeztem azonban hiába való lett, mert nem hogy én az új, — de a régi utasok nagyrésze sem volt annyi helyük, hogy ha szorongva is, — leülhessenek s így mindenkinek előtt arra kellett tehát törekednem, hogy valamelyik kocsi folyosóján legalább egy szabad kilátást nyújtó ablakot foglaljak el, ami hosszas futkosás után, végre sikerrel is járt.

Alig hogy elhelyezkedtem, vonatunk megindult s mind sebesebben haladva, kirobogott az állomásról Mártonfalva felé.

Egymásután elmaradtak az utolsó házak is s midőn átfutott vonatunk a mártonfalvi állomáson, lassulni kezdett s erősen szuszogva, prüszkölve haladt a Tolvajos hágó nagy emelkedését ellensúlyozó kanyargó uton felfelé.

Most már cseppet sem bántott, hogy üléshez nem juthattam, mivel az a festői panoráma, mely a kanyarogva fölfelé haladó vonat ablakából elélem tárult, bőségesen kárpótolta az állás fáradalmait.

Minden kanyarulatnál változott a kép. Egyik percben a Hargita hóborította teteje gyönyörködte, már a másikban az oltvölgyi kaszállók és legelők virág-miriárdjai tüntek fel legfenségesebb pompájukban.

A természet magasztos valóságát látva, kebleinket valami nehéz érzés szállotta meg. Azt hittük, hogy a félelem hidege zsibbasztotta meg minden tagunkat, pedig az, amit éreztünk, az a gyönyör leirhatatlan érzése volt.

Az idő futott, észre sem vettük annak rohanását, elvontunk merülve a táj szépségeinek szemléletében. Merengésünkből a mozdonyok a Hargita egyik legmagasabb pontján keresztül furt alagut közeledtét jelző füttyje ébresztett fel.

Az alagútból kiérve, mindjárt szemünk elé tüntek a szentkeresztbányai vaskohók hatalmas kéményei, amelyek egész füstfellegletet teremtettek a gyártelep felé. Az első fordulatnál pedig mindjárt feltűnt a Szentegyházasszálvát környező hegyvidék, fenyvesekkel koszorúzott elragadó képe.

Szüntelen fékezés mellett lefelé haladó vonatunk, alig hogy elhagyta a kápolnásfalvi állomást, oly festői szép panoráma tárult elé, hogy annak szépségét szavakkal kifejezni nem lehet. Gyöngy a szó, a táj bájos, elragadó szépségeinek leírására nem született festő, aki valaha is csak megközelítő szépségű művel gazdagíthatta volna a világot.

Előttünk, illetve alattunk terült el a homoródi gyógyfürdő festői szép völgy katlana s az azt körül vevő fenyvesek között épült, hatalmas szállodák varázslatos képet nyújtva, egész valónk a meghatottság és csodálat régióiba ragadt.

A lebilincselően gyönyörű táj elvezetésében azonban rövid ideig lehetett részünk, vonatunk ugyanis pár perc alatt a fürdői állomáshoz ért s az utasok nagy része egymást lökdösve igyekezett leszállani.

Rövid pár perc után indultunk tovább s 30—40 perc alatt Székelyudvarhelyre értünk.

(Vége következik.)

A porbahúllt szobor.

A munka jegyében fel népem, előre! Ma nem az öklölög — a munka vezet. Pusztuljon a zsarnok! a hia, a dőre, Aki nem becsüli a munkáskezet.

A költő agyából kipattan lángszikra, A nagylélek — csak ott nyer szabad hazát, Ahol a szellemmel frigyre lép a munka S a teremő ércebe öntve áll.

Ahol zúg a munka, ott lüktet az erő; Ott él az erőnek támasza — a jog: Védőszárnya alatt eloszlik a felhő, Szabadság napja kél, — boldogságot hoz.

A munka jegyében fel népem, előre! Pihejen az acél, az ágyudörög! Mint porból nőtt Phönix, éledjen az eszme: — Erőt a nemzet csak a munkában lel!

A költő szavára hajdan a föld népe Vért, éltet áldozni csatasorban állt; Ott küzdött a sorban ifja és vénje Téged várt szabadság — s lelt dicső halált! Százados balsorsa Golgotá-ra vitte, Szabadsága letűnt, — honfivérbe fult; Zsarnok ásta sirja fölé szemfedőnek, Golyóktól szakgatott zászlaja borult.

De ime halljátok! — nem pihen a költő! Előtört a sírból és remeg a föld! Az ébredő ölet: — lágyan bűgő szellő, Szerelem, madárdal, izzó vágy — mind ő! Mert az anyag por lesz, — de az örök eszme A sir mélyéből is esdve kér: Szünték meg már e nép pártos szenvedéle, Egységbe forrjon az mind, aki testvér!

Legyen a költő ma a békegalambja! Így alkot nagyot a teremőerő; Így lesz való a szív közös akarata: Áldásos a munka, — biztos a jövő! — A megújított eszmét, a porbahúllt szobrot Tíz millió magyar így emelje fel! És az ormon büszkén fennlobogó zászlót A pokol ereje sem döntheti el!...

Görgey István.

Nem elég élelmes székelyek.

„Mit tegyünk a székely Kárpátvidék állattenyésztés se érdekében?” E cím alatt a „Köztelek” ez évi 83-ik számában S. Biró Géza cikket írt a háromszéki megyei Zágón község állattenyésztéséről és legelőügyi viszonyairól.

Erre nagy elkéséredéssel válaszol Péterfy Tamás író ugyancsak a „Köztelek” 89 ik számában; írván a következőket:

Hetvenezer hold területnek 90%-a erdő a községben, ahol ezer és ezer darab marha legelhetne, — írja a cikkíró — de évről évre kihasználatlanul áll és ezen a bajon állattenyésztési szövetkezet útján vél segíteni, mert a lakosság rettenetes szegény és nincs marhaállománya. Nem kárhoztatja a földmívelési kormányt sem, mert szaporította a legelőt és ellátta cementvályukkal az itatókat, de a csatornák eltömődtek bükkmakkal, falevéllal stb.

A székely mentésnek egyetlenegy nehéz és elháríthatatlan akadályát tapasztalom és ez, hogy a székely nép nem akar segíteni a bajain. Hiába dobok én deszkaszálat a vízbe, fulónak, ha nem fogja meg! Ugyan ez áll a székely népre is. A kormány legelőt javít, itatókat rendez be, tehát adjon marhát is hozzá!

Magam is székely vagyok, de már kezdem szégyenleni a székelymentés ügyét. Ahol a források a makk eltömi, ott igen gazdag nép lakhat, mert a makkal sertést hizlalnak, mint igen érdemes hizlalótakarmánnyal. Ha a nép nem tartja tisztán az itatóvályukat, amiket pedig az állam rendezett be nagy költséggel, oly népnek kár az itatóvályu is, nem hogy értékes állatokat bizzanak a kezére.

A cikkíró nem ohajt soká foglalkozni a székely nép multjával, pedig csak is azzal érdemes, mert a jelene igen szomorú: hanyatiás és a korcsmázás. Minden egyes székely rettentő szorgalmas: a szájával, a beszéddel, de a tettek már nem beszélnek ott. Hiába sürgeti ennél a népnél a tisztelt cikkíró a tenyész-irányelvek megváltozását, itt a nép beteg és nem a tenyészirány, amit igen helyesen a cikkíró is beismer, de nem mondja ki elég határozottsággal. Megállapítja, hogy van gazdaság is a helységben, de nem bírnak tenni semmit a közjávára. Itt az a baj, *csakis kapni* akarnak, lesik az ingyen sültgalambot. Az ilyen népet szövetkezeti haszonállattenyésztésre tanítani nagyon nehéz, különösen ha nincsenek igazi népnevelő apostolok, akik tettekkel és kitartóan működnek a népjólétért.

Nem helyesíthetem a cikkíró ama nézetét, hogy az ilyen gazdasági kultúrától teljesen elmaradott vidékre, állattenyésztési tejszövetkezet útján elsőrangú tejelőmarhákat ohajt vinni. Szerény nézetem szerint először is igénytelenebb üszöket kell beszerezni kis költséggel, ha azok megnőnek, lehet beszélni a továbbiakról. Résezméről nem merném az 1000—1200

koronás tejelő tehenet az ilyen elmaradott gazdák kezére bízni, mert ahol a legelőket elhanyagolják, ahol az itatókutak és vályuk tönkremennek, ott a rendes takarmányozáshoz nem értenek. Jól ismerem a hazámat, tehát kezdésnek nem 100 tehenet beszerzését ajánlom, hanem az alapvető munkák elvégzését. Mikor jó makktermő év van, vegyenek hizlalni való malacokat közösen fölvetett pénzzel. Ezeknek az árából azután fajta üszőborjukat lehet venni a szászoktól.

A székely Kárpátvidék állattenyésztése érdekében is azonban a legelső teendő a korcsmák $\frac{4}{5}$ részének bezárása volna, egyúttal azonban gondoskodni kellene arról, hogy minden községbe legalább egy gazdasági érzékkel bíró vezető kerüljön, aki lehet pap, tanító vagy jegyző és az a gazdakörből lépcsőfokonként vezetné tovább a község népét előre. Lassanként hitelszövetkezetet, fogyasztási és értékesítő szövetkezetet, népházat létesítene, a tenyészállat beszerzést vezetné. Hogy miként kell társulni és szövetkezeti együttműködéssel boldogulni, arra szép példát mutat a szomszédos Szászhermány és Prázmár, e két mintaközség, amelyekről az okszerű állattenyésztést és a szövetkezeti együttműködést megtanulhatják a székelyek, ha akarják.

Péterfy Tamás.

Elismerjük, Péterfy Tamás barátunknak sok tekintetben igaza van. De azért *ennyire* általánosítva s magára az egész székelységre érve, *nincs igaza*.

Azonban a keserű igazságokat jó lesz megszívlelni és ott, ahol szükség, alkalmazni. Hiszen „más kárán tanul az okos”...

Szerk.

Kincses Kalendárium 1914

A legcsodálatosabb madárhoz, a »poraiból megéledett Főnix«-hez hasonlít a Kincses Kalendárium, mely nem megy át az enyészetbe, hanem évről-évre újjá születik.

Rége óta elég volt, ha a napok egymásutánját, a planéták bolygását, az országos vásárok jegyzékét és a posta járását megtalálta az olvasó a kalendáriumban. Ma azonban? A Kincses Kalendárium valóságos tudománytár. Meteorológia, história, geografia, csillagászat, fizika, emberi és állati élet, fejlődéstan, művészet- és irodalomtörténet, politika és pénzügytan s a többi tudományoknak valóban összessége. Csak maga a tartalomjegyzék hat apróbetűs lapra terjed. Szinte nem is volna túlzás, ha azt mondanók róla, hogy minden van benne és azonkívül még sok egyéb.

Szóval: a Kincses Kalendárium egy modern boszorkánykonyha terméke. Akik csinálták, mindenkire gondoltak és mindenki tudásának a kielégítéséről gondoskodtak.

A ki megszerzi a Kincses Kalendáriumot a „Székelyország” kiadóhivatala (Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz.) útján 2 koronáért, — jó üzletet kötött, mert két koronát gyümölcsözőbben elhelyezni még ma sem lehet, a mikor pedig már a felhőkben jár lábaival a Kamat. Az előfizetési díjjal egyszerre beküldhető.

Buzdító levelek a Székelyországhoz.

Az ország minden részéből igen sok üdvözlő levelet kapunk a „Székelyország” első felhívására. Ezek is mind azt igazolják, hogy régen érzett hiányt van hivatva pótolni e lap, melynek életre hívását oly széleskörű érdeklődés kísérte.

Az üdvözlő levelek közül ide iktatjuk a következőket:

Igen tisztelt Szerkesztő ur!

Szívem egész melegével üdvözlöm az eszmét, mely a Székelyországot kívánja lelkesíteni. Az Erdélyt fe nyegető oláh veszedelemmel szemben olyan kevesen vagyunk s hozzá még szét is vagyunk szóródva, hogy valóban égető szükségünk volna egy összekötő kapcsolatra, mely erőinket, érzelmeinket összekötné, egyesítené a nagy nemzeti célok szolgálatában.

A mellékelt cikkben (lásd: «Az etelközi magyarok») egy gondolatot vetek fel, amelynek érdekében valamelyes formában amugyis mielőbb tennie kell a nemzetnek. Induljon utjára e gondolat a „Székelyország” révén.

Igaz székely szeretettel üdvözlöm a „Székelyország”-ot s annak tervezőit. Koronázza legteljesebb siker törekvésüket.

Déva, 1913. okt. 18.

Barabás Endre

áll. tanítóképző igazgató.

Mélyen Tisztelt Szerkesztőség!

Én a legnagyobb örömmel csatlakozom mozgalmukhoz s ezennel jelentkezem, mint a *Székelyország* előfizetője. Az előfizetési díjat bármikor fizetem, a mint az jelezve lesz.

Szívből üdvözlöm a m. t. szerkesztőséget s munkájukra Isten áldását kérem

Szamosujvart, 1913. okt. 18.

hazafias és testvéries
üdvözléssel:

Jósa János

áll. főgimn. tanár

Tisztelt Szerkesztő ur!

Sok szerencsét kíván a vállalatához

Sepsiszentgyörgy, 1913. nov. 6.

Kelemené Zathurecky Berta.

A „Székelyország” alakulásáról a sajtó is tudomást vett. Megemlékeztek rólunk a Budapest, Brassói Lapok, Csikvármegye, Csiki Hirlap, Erdővidék, Független Székelység, Nagyszebeni Ujság, Nyomdaipar Magyarországon, Székely Hirlap, Székely Ujság és mások.

Mert nem szabad tétlenül várnunk a felülről eredő országos intézkedéseket. Minden megyében, sőt minden községben szervezni kell a szabadoktatást, mert a népművelés dolgában minden község egy-egy külön ország.

Érdemes megemlíteni az Abauj-Torna vármegyei Közművelődési Egyesület működését. Ez az agilis egyesület vetítógépeket szerzett be s a tél folyamán községről-községre küldve, a tanítók közreműködésével ismeretterjesztő előadásokat tart. Amint az egyesület jelentése mutatja, az elmúlt télen 93 községben 220 előadást tartottak, amelyben 9594 iskolás, 3522 ismétlős gyermek és 14.974 felnőtt vett részt. A falusi iskolás gyermekeket beviszi Kassára, hol szini előadásokat rendeztet. A múlt évi 3 előadáson 57 iskola 3651 tanulóval jelent meg. Ezek a számok bizonyítják, hogy mennyit tehet egy megyei Közművelődési Egyesület. Az egyesület feladata volna a Népotthonok létesítése, néptanfolyamok és népkönyvtárak alapítása s népszerű Uránia-előadások rendezése.

A város értelmiségi osztály tagjait kiküldetné a községekbe, akik népszerű előadások tartásával terjesztenék a műveltség kincseit. A népműveltség nagy kérdését nem szürke elméletekkel, hanem igazi társadalmi érintkezéssel oldhatjuk meg. Mert az értelmi osztálynak vonzó, magához felemelő és olvasztó ereje leginkább a társadalmi érintkezés útján érvényesülhet.

Meg kell tehát alakítani a *Székely Közművelődési Egyesületet*. Az illetékes tényezők indítsanak nagyobb mozgalmat, de a székelyföldi kirendeltség is tegye magáévá az ügyet,

hisz a székely nép legfontosabb ügyéről van szó.

Csiszár Andor.

Szíves készséggel közöltük e cikket, mert mi is azt ohajtánánk, hogy e téren minél nagyobb eredményekkel dicsekedhessünk az öt székely vármegyében.

Ugy tudjuk, hogy ilyen irányban Udvarhelyvármegyében már igen derék akció foly. Erről *Gál Imre*, a Népművelési Egylet érdemes titkára különben — hisszük — lesz szíves a „Székelyország” hasábjain a közönséget tájékoztatni.

Szerk.

A székely multból.

Székelyudvarhely pusztulása 1793-ban.

A „Székelyország” egyik igen lelkes barátjától vettük az alábbi verses leírást, mely Székelyudvarhelynek, a székely anyavárosnak 120 évvel ezelőtt: 1793. május 31-én történt pusztulását örökitette meg.

A veszedelmet a város között lefolyó Varga-patak áradása okozta. A verses leírást *Karácson Ferenc* nevű poéta a fentírt időben készítette és így szól:

1. Engedd siralom, szörnyű fájdalom, e nagy esetről, gonosz veszélyről, hadd szólhassak Látnod a habok, mint dühös vadok, úgy pusztítanak.

2. Gyászos történet, véletlen eset: kis városunkat, sok lakosunkat, jaj mint pusztítja. Oh kegyes egek! Jaj, segítetek, ime elveszünk.

3. Egy óráig csak cseppek hullottak kis határainkra, melyből árada a habok árja. Mely is, mint tenger — tekintsd, oh ember! — úgy hánykodék.

4. Sok épületek, jaj hány lelkek, ide hullottak, elborítottak kegyetlenül. A szörnyű víztől, mint sebes tüztől, vitettetnek.

5. Kik épületekre hágnak mentesre, épületekkel bírott helyekkel, víz hordozza. Némelyeket házokkal, jó hajlékokkal együtt viszen.

6. Marhát és embert egyaránt, mindent sok pórtékákkal, takarmányokkal, prédává teszi. Így víz mentére, éltek végére sietnenek.

7. Ifiak, öregek, szép gyenge szüzek már félig halva, torkig habokba, mint zokognak. A romlás fákon, némelyek ágon tartózkodnak.

8. Így reménykedik, sok ésekedik kedves Atyához, édes Anyához s Barátához. Mások mindentől végbucst venni s kegyelmet kérni, meg nem szünnék.

9. Alig egy néhány, a kit víz kihány, beteg agyakban, ijedt tagokban, megmaradnak. Ebből is némelyet, ahalál sorban ejt, fájdalomunkra.

10. De a habokba, romlott kasokba, egymásra hanyva, testek halmozva, öt-hat hever. Így könyezvén, sok kivétetvén, sirba megyen.

11. De hány van oda, az Isten tudja, kit nem találnak, meg sem kaphatnak sárba, vízbe. Már így senyvednek, a testük vesznek szüntalanul.

12. Szóljatok habok, mit gondoltatok? Ily sok virágos zöldelő ágat, hogy rontottatok. Szörnyű hadakat, véres kardokat, ti feljül haladtok.

13. Kedves Atyafiaink, jó ismerőseink, felebarátink, ti hol vagytok? Tanuló ifiak, szűz virágszátok, jaj szóljatok.

14. Tü, a kik ide, bizván sietve, mü városunkba sokadalomra megjöttek, mind ha nem halált is, iszonyu kárt is nyerhettetek.

15. Már nekünk siralmat s nem kis fájdalmat miként okoztok, fejünkre hoztatok ti rokonaink. És csak híretek, ti helyetek maradt meg.

16. Sirjatok Erdők, Egek és Mezők, ti is más vizek, kik folyvást mentek e nagy káron. Ti gyilkos habok gondolkodjatok, mit tettetek?

17. Ti is már káros, Udvarhely város, sirasd ügyedet s történetedet zokogással. A kit régentől, hosszas időtől, senki sem irt.

18. Gyászos esztendő, e jelen lévő hétszázban, kilencvenháromban megdegélő. Ki gyászos napot, miként okozott, véletlenül.

19. Utolsó napja, Május órája, oh jaj be gyászos, sokaknak káros veszélyt hozott. Ki fényes Eget, gyönyörű reggelt előbb mutatott.

20. Szünjeteke árvák, Apák és Anyák, kik Atyákat: kik Magzatitokat veszni néztétek. Így vagyon sorsa, e világ dolga, csak tekintsétek.

G. F. iratgyűjteményéből.

Szülőföldem, a Székelyföld...

Szülőföldem, a Székelyföld
Oh be szép!

Nem mennék én idegenbe
Semmiképp.

A föld hátán sehol sincsen
Oly árva,

Mint akinek nincsen szülő
Házaja.

Idehaza akármilyen
Koldus vagy,

Jó az Isten, testvér, barát
El nem hagy.

Becsülettel az itt szerzett
Kenyérrel,

Más országnak a kalácsa
Nem ér fel.

Idehaza tudják, ki volt
Az apád:

Nemes székely, bár forgatta
A kapát.

S habár a tót nem ad semmit,
Ami „volt”,

Nem tűrte meg, te se tűrd meg,
Ami folt.

Idegenben bú, gond inkább
Einyomnak,

Elneveznek sehonnai
Ringy-rongynak.

Fáj a szived, azt dobogja
Odabenn,

Hogy a lelked nem gyógyul meg
Sohasem.

És ha élted alkonyatja
Közel jár,

Idehaza drága porok
Sirja vár...

Kérdezd gyakran a szivedet,
Mit felel?

Azt dobogja, hogy: „itt élned-
Hálnod kell!”

Fülr.: Szántó Lajos.

Népművelés.

Mélyen érzett szükséglet, hogy azokat a műveltségi különbségeket, melyek a társadalom egyes rétegeit elidegenítik egymástól, amennyire lehet csökkentjük. Mindenkinek be kell látnia, hogy köznépünk mennyire elmaradt a nemzet többi osztályainak színvonalától. Nyugaton már régóta lázas hévvel dolgoznak e különbségek egyengetésén s régóta emelik a népműveltséget.

A művelt nyugatról érkező fejlődési eszmék figyelmeztetnek, hogy nem szabad késlekednünk s a székelységet is bele kell vonni a művelődési mozgalmak áradatába.

Szép intézmények állanak Nyugaton a népműveltség terjesztésének szolgálatában. Továbbképző iskolák gondoskodnak népszerű szaknevelésről. Dániában az állam maga szervezi a népszerű liceumokat.

Angliában a népegyetemek útján hintik el a műveltség legbecsessebb kincseit. Gazdagon felszerelt népkönyvtárak sorakóznak ezekhez az intézményekhez, hol föltalálja mindenki azt, amivel szívét nemesítheti, agyát képezni akarja.

Megindult már a mozgalom nálunk is, mely a műveltség kincseit a népre való hathatós terjesztését sürgeti. Az Országos Szabadoktatási Tanács régen kezdte meg működését. Szép eredménnyel működik az Országos Közművelődési Tanács, mely rövid fennállása óta sokkal többet tett a közműveltség terjesztése érdekében, mint régebb hasonló-célú egyesületeink együttvéve.

A népművelődést nagyban előmozdítaná, ha a Székelyföldön egy közművelődési Egyesület alakulna.

A dalegylet házi estélye.

Székelyudvarhely, 1913. nov. 21.

Székelyudvarhely város nemes szórakozásai közé a Székely Dalegylet új változatot hozott. Mult vasárnap pártoló tagjai tiszteletére megkezdte az ugynevezett házi estélyeket. Ha ehhez a kezdethez méltók lesznek a következő házi estélyek is, úgy oly művészeti intézmény fog ezáltal itt közöttünk meghonosodni, mely igazi lelki szüksége közönségünknek.

Ezuttal a dalegylet 6 pontban is szerepelt a házi estélyen. A műsor-nak ez a 6 pontja együttesen remek változatossággá hatott, külön-külön pedig arról tett beszédet tanúságot, hogy e dalegylet a karéneklés számára irt darabok legnehezebbjeivel is otthonosan bánt. Tenorja szárnyalóan tud csengeni, a második tenor és bariton finoman tud színe-zni, a basszus pedig bárszonyosan és mégis erőteljesen festi meg a dalok öblös, árnyékos háttereit. Ilyen készségekkel a dalegylet mindenesetre teljesen hivatott arra, hogy szellemi életünkbe sok új tartalmat adjon s hogy másutt is a város művelődés-beli emelkedettségét megnyerően reprezentálja.

Értesülésünk szerint a dalegylet a következő hónapokban is megismétli házi estélyeit, sőt ezeken a dalosok szereplésén kívül a dalegylet zenekara is részt fog venni és könnyed, vonzó formában egyes aktuális irodalmi, zenei kérdések is ismertetésre kerülnek. Szükséges, hogy a közönség megértse és megbecsülje az ekként nagy tartalomra és magas színvonalra törekvő estélyek jelentőségét s minél nagyobb összetartással és műértéssel támogassa a dalegyletet.

Ilyen hű közönség kiképződése a jövő évi itteni dalosünnep okából is szükséges. Tudvalevő, hogy a jövő évi kolozsvári dalosversenyt követőleg az Országos Dalos Szövetség vezérkara és az országnak mintegy 18 legjobb dalárdája, köztük a világhíres „Turul” dalárda is, itt Székelyudvarhelyen dalosünnepet rendez. Dalegyletünk nagy ambícióval és szeretettel készülődik ezek fogadására, de egymagában bizonyosan nem tudna megküzdeni az ünnep előkészítésével, ha megértő közönség nem támogatná. Olyan közönség, mely maga is lelkesen várja az itteni dalosünnepet, közelben, — távolban mindenütt propagandát csináljon ez ünnepnek, hogy ez az alkalom a székelységnek külsőleg is nagyarányú találkozója lehessen.

Mi már ezuttal is felhívjuk erre a nagy találkozásra mindenkinek a figyelmét, akinek jó belátása van, hogy a kulturális ünnepek sikeréből állhat csak elő Erdélyben a magyar szellem határozott és meg nem ingatható térfoglalása.

A szíves Olvasóhoz.

A „Székelyország” jelen számát azon tiszteletteljes kéréssel küldjük, hogy azt elfogadni és előfizetésével, hirdetési megbízásaival, ugyszintén ismerősei körében való terjesztésével, ajánlásával támogatni szíveskedjék.

Hazafias, nagy feladatokat tűztünk célul. Érezzük a reánk nehezedő terhek súlyát. Ha azonban minden igaz honfi és honleány töle telhetőleg támogat; ha „mindnyájan egyért és egy mindnyájáért” összetartunk: sokat, sőt mindent elérhetünk...

A „Székelyország” kibontott zászlóját erős kézzel, hazafias lelkesedéssel fogjuk meg tehát mindnyájan s ha együttes erővel, széthúzás nélkül: igazán, szeretetteljes ambícióval dolgozunk az öt székely vármegye népének előhaladásán: — akkor még bizhatunk, remélhetünk egy szebb és jobb kor eljövételében!...

De siessünk, mert Bethlen István grófnak hova-tovább mind nagyobb igaza lesz: „Mi vagyunk az utolsók, a legeslegutolsók, kik ezen feladatot még teljesíthetik”...

Azon nem remélt esetben, ha a „Székelyország”-ot támogatásába, pártfogásába fogadni hajlandó nem volna, úgy szíveskedjék azt haladéktalanul visszaküldeni. Megtartás esetén pedig az előfizetési összeget, esetleg egy levelező-lapon való azonnali szíves értesítését — tájékoztatul — legyen szabad kérnünk.

A „Székelyország” előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér.

Aki most a jövő évre előfizet, az összes számokat a folyó évben díjtalanul kapja.

HIREK.

— **Erzsébet királyné,** a magyarok b. e. Nagyasszonya névnapjának évfordulóját, az összes székelyföldi iskolák megünnepelték.

— **Művészet.** A „Székelyország” művészi címét Pál Jenő székelyudvarhelyi áll. főreálisk. rajztanár, az ismert nevű festőművész rajzolta meg. Az összhang emelésére pedig kiadóhivatalunk teljesen új betűkkel szerelte fel a nyomdát. Hisszük, hogy az olvasó közönség méltányolja áldozatkészségünket és fokozott mértékben támogatja a Székelyország-ot, melynek ezekre menő példányszámait küldjük szét ezuttal.

— **Székelyország barátai.** Budapest fővárosban Bárczi István polgármester kezdeményezésére egy társulat alakult „Budapest barátai” címmel. Az alapszabályokat most dolgozza ki az e célra választott bizottság. A székelyföldi városoknak figyelmébe ajánljuk ezt az együletet. Indítsanak hasonló akciót a maguk városa föllendítésére. Szerezzünk barátokat városainknak az egész országban szétszórva élő székelység tömörítésével. Új együletre nincs szükségünk, mert a Székely-Társaságok Szövetsége a székelyföldi összes aktuális ügyeket évről-évre felszínre hozza. Ennek keretében kell tehát keresnünk az öt székely vármegye, a tulajdonképeni Székelyország igazán önzetlen barátait, kik anyagi előnyök várása nélkül, de annál több gáncsokkodás mellett szolgálják hazarészünk propagatív érdekeit.

— **A székely kamara Nagy Imre,** h. polgármester elnöklésével hétfőn újra megalakult Maros-Vá-

sárhelyt. A kamarai elnök és alelnökök választását ez évi december 14-én d. e. 11 órára tűzték ki. A választásra jogosult tagok Bürger Albert gyáros és Winkler János bankigazgató jelöltsége körül csoportosulnak.

— **A székelyudvarhelyi tisztviselői kar** magasabb lakbérosztályba sorozása iránti mozgalma, melyet közelebből megindított, a befejezéshez közeledik. Dr. Paál Árpád vármegyei főjegyző elkészítette a kormányhoz intézendő memorandumot, mely aláírás alatt áll. Az aláírások eszközölése után, küldöttség adja át a vármegye főispánjának, a kormányhoz benyújtás és támogatás végett. A tisztviselői kar egyidejűleg az élemezési mizériák megszüntetése érdekében elfogadott javaslatát is az illetékes körökhöz juttatja.

— **Kamarai vita-estélyek.** A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara ez év őszén az egyes székely városokban folytatja azokat a vita-estélyeket, melyeket Maros-Vásárhelyt kezdeményeztek. Az első ilyen estélyt október 9-én Székelyudvarhelyt, a vármegyei iparfejlesztő bizottság körében, Ugron János főispán elnöklésével tartotta. A vita-estélyek célját és szervezetét Bürger Albert keresk. tanácsos, kamarai elnök ismertette s a vitában Pillich Lajos szakisk. tanár, Zöld János kereskedő, Aschenbrenner József felső keresk. isk. tanár, Dr. Sebesi János alispán, Pálffy Jenő főszolgabíró, Szakáts Zoltán főkapitány, ifj. Csicsár Lajos építőmester, Nagysolymosi Koncz Ármán gyógyszerész és Betegh Pál szerkesztő vettek részt. Az előadó László Gyula kamarai titkár volt, aki Udvarhely-vármegye iparfejlesztéséről értekezett. — A legkö-

zelebbi vitaesték Háromszék-vármegyében lesznek. **Sepsiszentgyörgyön** e hó 30-án d. u. 4 órakor ifj. Nagy Elek kamarai tag „Háromszék-vármegye iparfejlesztéséről” tart előadást az ottani iparfejlesztő bizottság rendezésében. Másnap, dec. 1-én d. u. 4 órakor **Kézdióásárhelyt,** Dr. Török Andor polgármester, kamarai levelező tag a „Székelyvasutak”-ról tart értekezést. Ez utóbbi helyen a „Székely-Társaság” már tovább megy. Nem áll meg az első vita-estélynél. December 14-ikére a második tételt is kitűzte. Az ipari nevelés (tanoncügy) fejlesztése, inas-mizériák megszüntetése, tanoncinternátusok és tanoncotthonok létesítéséről tart előadást Székely János társasági elnök, e kérdések nagyra hivatott ismerője. A harmadik vita-estélyt pedig karácsonra tűzték ki. Romániával az 1917. évi megújítás-kor iparunknak és kereskedelmünknek kedvezőbb vámszerződés megkötéséről Aschenbrenner József tanár tart értekezést.

— **Székely gyáráros.** Az erdélyrészi városok között Brassót kivéve, egy sem rendelkezik oly arányú gyártelepekkel, mint — sajnos — a vasuti fővonal forgalmán kívül helyezett Torda. Az eddig meglévő gyárai a következő év tavaszán egy nagyszabású üveggyárral fognak gyarapodni, ami természetesen ismét emelni fogja Tordának gyárvárosi jellegét.

— **Székelyországi Fodrász-Szövetség.** Marosvásárhelyről írják a „Székelyország”-nak, hogy az ottani borbély-fodrász szövetség 1914. január 6-án országos verseny fesülést és színházi kendőzési versenyt rendez. A két verseny első díját (nagy arany érem és jutalomdíj) Marosvásárhely szabad királyi város és a székelyföldi iparkamara fogja adni. Ilyen verseny a vidéken még nem volt. König Károly, a „Fodrászok Lapja” agilis szerkesztőjének érdeme, hogy a nagyszabású verseny rendkívül mozgalmasnak ígérkezik; az ország különböző helyeiből már több száz fodrász bejelentette részvételét. Ugyanez alkalommal a marosvásárhelyi fodrász-szövetség alakuló diszgyűlést tart, amelyen kimondják a „Székelyországi Fodrász-Szövetség” megalakulását — az öt székely vármegye fodrász-borbély iparosainak bevonásával. Lám, a „Székelyország” még utra sem kelt s hatása a testvér vármegyében, a székely fővárosban már mutatkozik...

— **Székely vasutat — a székelységnek!** Csikszékreda város képviselőtestülete minap Dr. Ujfalusi Jenő polgármester indítványára kimondotta, hogy az 1895. évi VII. t.-c. sürgős végrehajtását kéri a kereskedelemügyi minisztertől. Hasonló felirat és mozgalom indítására kéri Csik- és Udvarhelyvármegye törvényhatóságait, valamint Székelyudvarhely város közönségét is. A hivatkozott törvény a Székelyudvarhely — Csikszékreda között létesítendő vasuti összeköttetésre vonatkozik.

— **Polgári fillérestélyek.** Székelyudvarhely város társadalmának igen élénk mozgalmat, sok élvezetet

Wotan

Lámpa

A legjobb és a legtartósabb drótszálas lámpa.
Huzott drótszállal 75% árammegtakarítás.

Kapható villanszerelési üzletekben, villanytelepeken és a
MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK-nél, Budapest, VI., Teréz-körút 35. Gyár-utca 13.

nyújtó szorakozást biztosít a polgári önképző- és segélyező-egylete. Évtizedek óta kedves találkozási gyűléssze a város közönsége az ugynevezett fillérestélyek alkalmából, amelyeket a téli hosszú esték idejében hetenként egyszer szoktak rendezni változatos műsorral és éjfélig tartó tánc-mulatsággal. Az idei első fillérestélyt Fischer Ferenc r. b. elnök nyitotta meg nagyszámu közönség előtt talpraesett beszéddel. A felolvasó asztal mellől pedig Bakóczyné Killyéni Erzsébet áll. polgári leányisk. igazgató kötötte le a hallgatóság figyelmét az angol szokásokról és erkölcsökről tartott igen érdekes felolvasásával. Bakó Margit és Bardócz József sikerült szavaiata, valamint Balázs Ida és Malviánszky Piroska rendezők ügyes dialogja egészítette ki a pompás műsort. Az estély rendezésében Bodrogi Balázs r. b. alelnök szintén segédkezett. A következő estélyt kedden tartották az önképzőkör ujonnan rendbe hozott és egészen otthonossá lett nagytermében. Ezúttal a rendezők Bakó Margit és Pap Margit voltak. — A december 2-iki fillérestélyt Herman Eliz és Ungváry Margit fogják rendezni.

— **Patakfalvi Ferentzy János** nyug. pénztáros, élete 68-ik évében, e hó 26-án elhunyt Székelyudvarhelyt. Porait 28-án a patakfalvi családi sirbaltba helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett. A köztisztelőben álló, derék családapát széleskörű rokonság — köztük Ferentzy Ferenc járási számvevő, Ferentzy Endre takarékpárti tisztviselő, Dr Ferentzy Béla rendőrkapitány, mint fiai; Dr Ferentzy Gábor ügyvéd, Balabán Ágoston polgári rendőrbiztos, Dr Kósa János ref. koll. tanár, vejei; öz. Solymossy Lajosné, az elhunyt orsz. képviselő édesanyja, öz. Kassai. Sámuelné nyug. járásbíró, testvérei és Dr Nagy Samu ügyvéd, sógora — gyászolja. Az elhalt hosszas időn át pontos és lelkiismeretes pénztárosa volt az Udvarhelymegyei Takaré-

pénztárnak és az agyagfalvi székelyemlék bizottságának is.

— **Népgyűlés a pótdó ellen.** Gyergyószentmiklós város polgársága népgyűlést tartott a pótdó ellen és állást foglalt a nagyközségeg váló visszafejlődés mellett.

— **Áthelyezés.** Szentgericeai Jakab Miklós nagydisznói járási számvevő, a pénzügyminiszter — saját kérésére — Székelykereszturra helyezte át.

— **Városi költségvetés.** Székelyudvarhely város jövő évi költségvetése most jelent meg. E szerint 79,566 K 43 f a hiány, melynek fedezésére 75 százalékos pótdó van előirányozva. A kiadások összege a tervezetben 17,487 K 41 fillérrel haladja túl a folyó évi szükségletet.

— **Bélyegmentes folyamodványok.** Az új védtörv. 19—33 §-aiban érintett kedvezmények elismerése, valamint a tartózkodási helyen való állítás (sorozás) engedélyezése és a fegyvergyakorlat elhalasztása iránt beadott folyamodványok bélyegmentesek.

— **„Az ellenzék”** címmel Dr Sebestyén Jenő főszerkesztő tulajdonában és Kovács Elek hírlapíró felelős szerkesztésében új lap indult meg Maros-Vásárhelyt Nagy Samu kiadásában. E lap a függetlenségi elveket ohajtja szolgálni.

— **Magyarul.** A hadügyminiszter — mint a Nagyszebeni Újság hallotta, arra utasítja a parancsnokságokat, hogy magyarul levelezzenek mindazokkal a közös hadseregbeli ezredekkel, amelyek Magyarországon egészítettnek ki; még az esetben is ha ezek az ezredek Ausztriában állomásoznak.

— **Karácsonyi Album** cím alatt, mint minden esztendőben, úgy az idei karácsonra is egy diszes Albumban összegyűjtve jelenteti meg a Bárd Ferenc és Testvére közismert budapesti zeneműkiadó cég a f. évben népszerűségeg jutott kedvelt zeneműveket. Benne lesz az Albumban a „Nevető férj”, „Czigányprimás”,

„Aranyeső”, „Hoffmann meséi”, Mexikói leány” című operett újdonságok legjobb számai, tovább a keringők, indulók és a most annyira felkapott és divatos „Tango” tánc. Egy csomó és szebbnél-szebb kabaré és concert dal a divatos és most népszerű szerzőktől. Előadási darabok Beethoven, Schuman és sok más-tól. Végül magyar ábránd és magyar nóták Fráter, Anyos, Bodrogi, Sas Náci-tól, valamennyi zongorára. Ezen Karácsonyi Album kiadásával hazánk e legelső zeneműkiadó cégé kedves meglepetést nyújt nagy vevőközönségének és valósággal ajándékszámba megye gyönyörű album, tekintve, hogy a közel 100 oldalt tartalmazó kötetben foglalt zeneművek értéke egyenként vásárolva, körülbelül 100 korona, míg így együtt az egész Karácsonyi Album 4 korona, diszkötésben pedig 6 korona. Lapunk olvasói bizonyára szívesen veszik e Karácsonyi Album megjelenéséről szóló hírlapunkat és azon figyelmeztetésünket, hogy az albumra a kiadó cég olvasóinktól is csak december hó 10-ig fogad el megrendeléseket, mivel az csak annyi példányban lesz előállítva, ahány megrendelés arra december 10-ig Budapestre a cég Kossuth Lajos utca 4. sz. alatti kiadóhivatalához beérkezik. A megrendelésnél el ne feledjük a „Székelyország” ra hivatkozni.

— **A munka-adó.** — saját hibáján kívül — ha állandó alkalmazottja a reá bízott teendők teljesítése közben hamadik személynek kárt okoz, kártérítési kötelezettséggel tartozik (Kuria 3930 1912. sz.)

— **Felhívás.** „Adalékok a székelyek régi történetéhez” címmel egy füzetet adok ki. A munka sajtó alatt van, a honnan már nemsokára kikerül. A székelyek története iránt érdeklődőket tisztelettel felhívom előfizetésre. Egy füzet ára 1 korona 60 fillér. Jós János főgymnasiumi tanár, Szamosújvárt (Szolnok-Doboka vármegye). A lelkes székely igen

érdekesnek ígérkező művét, mely szeretettel ajánljuk a „Székelyország” olvasóinak.

— **A sertéshizlalás feltételei.**

A hizlalásnál azt kívánjuk a sertésektől, hogy lehetőleg rövid idő alatt nagy mennyiségű takarmányt fogyasszanak és mielőbb zsírrá, hussá és szalonnává alakítsák át. E célból elsősorban is nyugalomra van szükségük az egyes etetési időszakok között; azért a különben annyira előnyös szabad mozgást a szabad evégőn, teljesen be kell szüntetni a hizlalás tartama alatt. A sertések etetés után bizonyos tunyaságba esnek, mely a hizlalást előnyösen befolyásolja. Ha a hizlalás elején burgonyát adunk, az abrakkal keverve adjuk. Óvakodjunk hizó sertéseknek nagyobb mennyiségű sőt nyújtani, mert a disznó nem sok sőt kíván s többnyire elég van a takarmányában.

— **Edison lángelméje.** A huszadik századdal úgy van az ember, mint az egyszeri hegymászó az Alpesekekkel; mindig magasabb hegy-csucsra ért azon hitben, hogy egy még magasabb most már nem következhetik; míg egyszer aztán a Montblancon találta magát... Így voltunk a huszadik század nagyszerű találmányaival; azt hittük, hogy a találmányok századának csodavolta a repülőgéppel már betelt; de nem, egy napon szétröppen New-Yorkból a hír, hogy az emberi elme a nem várt magasságot is elérte: Edison föltalálta a beszélő-mozit!! Mintha csak a nagy halhatatlan Edison a maga halhatatlanságának részesévé akart volna tenni bennünket, szegény halandókat is, mondván: legyen ezentúl teste, mozgása, hangja, halhatatlan bárkinek. Mert a Kinetophon, a beszélő-mozit azt a csodát képes megcsinálni, hogy évezredek számára megörökíteni képes az ember leglényegesebb elementumait. Arról nem is szólva, hogy nemcsak a jövődönnek, de a jelennek is pazarul adózik a kinetophon.

Legujabb rendszerű amerikai IRÓGÉPEK látható irással!

KÉT ÉVI JÓTÁLLÁS!

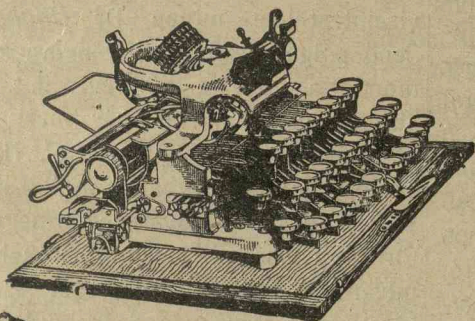
Főelőnye: Az irás gyors elsajátítása. — Szalag nélküli berendezés. — Sokszorosítás.

Több mint **160.000** darab van forgalomban.

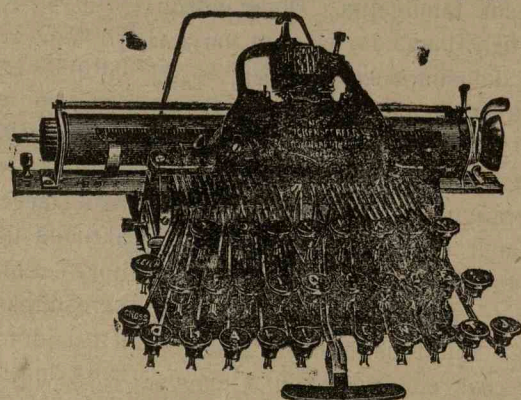
Ára 220 korona

5. sz. 290 korona.

Ugyanazt a munkát végzi, mint a 6—700 K-ás írógép.

„Weltblick.” Ára 220 korona.

5. sz. minta. Ára 290 korona.

Megrendeléseket elfogad és pontosan teljesít bárhova a Székelyország kiadóhivatala Székelyudvarhelyt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

TURUL-cipők

Leginkább ajánlható cirkelink:

Női félcipő chevreaubőrből	7.80
Női füzös chevreaubőrből	9.50
Férfi füzös boxbőrből	10.—
Férfi füzös chevreaubőrből	11.—

TURUL CIPŐGYÁR R.-T.

a monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár: Székelyudvarhelyt,

KOSSUTH-UTCA 9.

20.000 pár hetigártás

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

130 fiókraktár bel- és külföldön

Már mint a ma emberének; és pedig azzal, hogy a legtökéletesebb és egyben a legolcsóbb kulturális szórakozási eszköz. Hogy mi mindent várhat az ember a kinetophontól e téren, arról bőséges felvilágosítással szolgál az a diszes album, ami most jelent meg a Magyar Kinetophon Társaság kiadásában (Budapest V. Falk Miksa utca 30). Többek közt legkiválóbb íróink, színművészeink és színművésznőink is elmondják véleményüket Edison csodaalkotásáról. Csupa hódolat minden szavuk. Igazán nem csoda, hogy Budapesten a legelőkelőbb színházak és mozitulajdonosok vetélkedve nyitják meg kapuikat a Kinetophonnak. De a mi számunkra, a mi közönségünk szempontjából ennél is fontosabb, hogy mielőbb láthassuk és élvezhessük a lángelméjű amerikai legújabb csodaalkotását — a beszélő-mozit; természetesen — az összes székelyföldi városok házi kezelésében...

— **Szabók és cipészek** részére a 7 hetes mester-tanfolyam Budapesten 1914. január 3-án veszi kezdetét. Részt vehetnek benne fiatal mesterek, kik előadó képességgel bírnak és más rendszerű tanfolyamot már végeztek. A tanfolyamon való részvétel személyenként mintegy 300 koronába kerül. A jelentkezés a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamaránál történik.

— **Az almabor elnyálkásodása.** Az almabor egyik nagy hibája, hogy igen hamar megnyúlósodik, elnyálkásodik. Ezt a bajt a különféle nyálkaerjesztő gombák okozzák. Ismeretes dolog, hogy az erjesztő gombára az almamustnak szüksége van, mert az erjeszti meg borrá. Azonban némely évben oly gyenge az almamust cukortartalma, hogy megerjedés után az erjesztő gombák és egyéb nyálkát fejlesztő baktériumok tovább fejlődnek, minthogy a cukorból áterjedt szesz igen csekély. Ha elegendő, akkor az alkohol, szesz az erjesztő gombákat megöli és nem szaporodhatnak tovább. De az almabor elromlásának fő hibája, hogy

nem képződik benne elegendő szesz-tartalom. De e mellett még más oka is lehet az elromlásnak: a csekély almasavtartalom és a csersavhiány. Ez utóbbi eset akkor áll be, ha igen sok édes almát használunk almabornak. Mindeme bajon kétféle módon segíthetünk. Először más levek hozzáadásával, vagy más mesterséges módok felhasználásával. Ha az almamustban kevés az almasav vagy csersav, akkor célszerű lucskoskörtelevet és naspolyanedvet hozzákeverni. Minthogy pedig az almamust nehezen kezd erjedésbe menni, azért leghelyesebb, ha az almamusthoz tiszta borszőlő erjesztőt adunk. Ez gyorsan megindítja az erjedést és az összes gyümölcs-cukor tartalmát szeszé alakítja és az elnyálkásodás baktériumait megsemmisíti. Ha pedig mesterségesen akarunk javítani a kész nyulós almaboron, akkor célszerű ezt nagy kádban jól megseprűzni. Ha még gyümölcs édességet tartalmaz, akkor borszőlő-erjesztőt adunk hozzá és megerjedni hagyjuk. Ezután célszerű egy hektoliter borhoz 10 gramm csersavat (tannint) keverni és úgy letisztulás után lefejtetni. Az így kezelt almabort, ha üvegekbe palackozzuk, 1—2 évig megmarad, de tovább nem. Sőt ha megszire szállítják, megtörik, megzavarodik. Persze az almabor csak akkor jön szóba, ha bőséges termés van, amiről az idén, sajnos, nem beszélhetünk.

Nyomtatta és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt.

6876—913. tkv.

Utóajánlati árverési hirdetés és feltételek.

Az oklándi kir. járásbírósa közöli, hogy Augusztin Balázs Viktor Vilmos nagyszebeni lakos végrehajtónak Rostás Lajosné Gránca Eva sz-zsombori lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében Dr. Slakovits Gergely ügyvéd, nagyszebeni ügyvéd utóajánlata folytán a végrehajtási árverés 597 K tőkekövetelés és ennek 1902. évi szeptember 14 napjától járó 5 szá-

zalékos kamatai 92 kor. 30 fillér perbeli és végrehajtási már megállapított és a még felmerülő költségeknek, valamint a már csatlakoztatott és fentnevezett ügyvéd által képviselt Sturmer Bertának 90 K s járulékából Mohán Erzsébetnek 65 K s járulékából Avrigan Elenak 90 K s jár.-ból, végül László Ellának 56 kor. s jár.-ból álló követelésének, továbbá dr. Kormos Emil nagyszebeni ügyvédnek 43 kor. 61 fillér s jár.-ból álló követelésének kielégítése végett az 1881. 60. t.-c. 144. § alapján és a 146 § értelmében végrehajtást szenvedőknek a sz.-udvarhelyi kir. törvényszék az oklándi kir. járás bíróság területén levő Sz.-Zsombor község határában fekvő a székelyzsombori 916 számú telekkönyvben felvett A+ 4236—1 hrsz. kaszálóból való egykettő jutaléka 52 K. 80 fill. 4237—1 hrsz. kaszálóból egykettő jutaléka 39 K. 60 fill. 11308—4235 hrsz. kaszálóból egykettő jutaléka 7 K. 70 fill. a 328 hrsz. faházból egykettő jutaléka 1221 K. 90 fill. ben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1913. évi december hó 23. napjának délelőtti 9 órára Székelyzsombor község házához tüzetik ki.

Árverezni szándékozik lart. az ingatlanok becsárának 20 százalékat készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333 I. M. számú rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez leteni, avagy az 1881 LX. t.-c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a bánatpénzt a 25 §-a értelmében kiegészíteni. Vevő köteles a vételért két egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számított 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számított 30 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverezés napjától számított 5 százalékos kamatokkal együtt az 1881. dec. 6-án 39415 I. M. sz. rendeletben előírt módon az oklándi kir. adóhivatalnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fogleszámitatni. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikáltási áron alul eladatni nem fognak.

Az utóajánlat akkor is kötelező, ha az ajánlattevő az árverésen meg nem jelent. Ha az árverésen az utóajánlatnál nagyobb ígéretet nem tesznek, az ingatlan jutalékokat az ajánlattevő által megvásároltnak kell kijelenteni. Az újabb árverés költségeit vevő az ígért vételáron felül köteles fizetni.

Kir. Járásbírósa mint telekkvi hatóság. Oklándon, 1913. évi október 26. Ungvári s. k. kir. albiró.

A kiadmány hitelül:
Wermescher
kir. telekkönyvvezető.

Egy kis szoba kiadó HANCZ SÁNDOR egyenruha- és polgári szabónál Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 48. szám alatt.

Fűszerüzlet azonnal eladó. Cima „Székelyország” kiadóhivatalában

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül nincs üzlet! Hirdessen a „Székelyország”-ban és üzletében okvetlenül lendületet fog tapasztalni.

Férfi-szabó üzletemet Székelyudvarhelyt, Deák-tér 14. sz. alá (Szabó György hentesüzlete mellé) helyeztem át. A n. é. közönség eddigi bizalmát megköszönve, további szíves pártfogását kérem. Tisztelettel: **Bardócz Ferenc** férfi-szabó.

Névjegyek a közelgő újévre már most megrendelhetők — a „Székelyország” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt. Dívatos minták. Nagy választék mindenféle papíráru- és **dobozos levélpapírosok**-ban is E lap előfizetői 10 százalék kedvezményben részesülnek. Vidékre is bárhova pontosan szállítunk.

Ne féljen a ragályos és nem ragályos **betegségektől**, ha az **Élet könyve** állandó házi orvost

beszerezte és kezénél van. 22 év alatt 400-nál több különböző esetben szerzett tapasztalat nyomán írta Derzsi József v. kolozsvári pap-tanár. Az ára 3 korona, de a „Székelyország” előfizetőinek bérmentesen 2 K 10 fillérért küldjük bárhova.

Kinek van meg a „Székely-Udvarhely” 1912. évi 45. és 99-ik száma? Legyen szíves közölni, az Erdélyi Múzeumnak, a „Székelyország” kiadóhivatalába beküldeni és mi hálás köszönetünk mellett, mostani lapunk számaival kárpótoljuk.

Betegh Pál

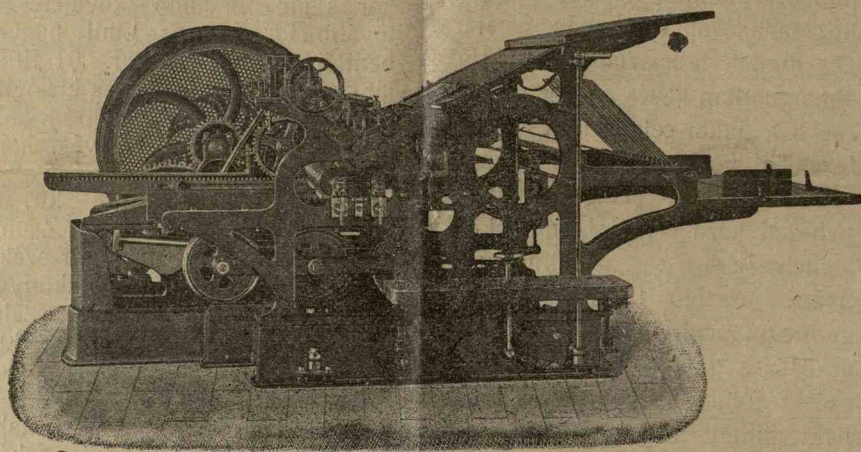
villamos erőre berendezett,
modern betűkkel, diszítések-
kel és különböző gépekkel

===== dúsan felszerelt =====

**könyvnyomtató és könyv-
kötő intézete,**

könyv- és újságkiadó vállalata

Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31. sz.

Készít mindenféle könyvnyomdai
munkát a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelig minimális ár-
===== számítással. =====

Községi, körjegyzői, egyházi, tanügyi,
ügyvédi, pégrehajtói és magánügyi
kész nyomtatványok székelyföldi leg-
nagyobb raktára.

**Udékí megkeresésre azon-
nal válaszol. Költségjegy-
zékkel díjtalanul szolgál.**

Telefon 15. sz.

Telefon 15. sz.